

KVALITETSDEKLARATION

Kulturmiljöstatistik

Ämnesområde

Kultur och fritid

Statistikområde

Kulturmiljöstatistik

Produktkod

KU0201

Referenstid

2022, 2023, 2024

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämfört med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam anvä ndbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam anvä ndbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med den officiella kulturmiljöstatistiken är att beskriva situationen i Sverige under referensåren samt över tid och per län om exempelvis fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar, byggnadsminnen och Sveriges världsarv. Statistik redovisas även avseende statliga utgifter och bidrag som utgår inom kulturmiljön. Kulturmiljöstatistiken ger ett underlag till politiska beslut samt uppföljning av beslut av så väl regering och riksdag samt av allmänheten.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken är i första hand ett underlag för politiker, tjänstepersoner, myndigheter, intresseorganisationer, forskare och andra som har behov av att följa kulturmiljöarbetets utveckling.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken ger information om:

- lämningar i form av fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar
- byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen
- Sveriges världsarv
- utgifter för statliga anslag till kulturmiljö
- bidrag till civila samhället som delas ut av Riksantikvarieämbetet.

Den officiella statistiken ligger till grund för en del av uppgifterna i rapporten Kulturmiljö 2024 (Kulturfakta 2025:9). Följande officiella statistik hos andra statistikansvariga myndigheter används också i rapporten:

- Kulturlämningar som skadats av skogsbruk, Skogsstyrelsen
- Kulturresevat, SCB
- Statens utgifter för kulturmiljö, Ekonomistyrningsverket

1.2.1 Objekt och population

Statistiken omfattar landets fornlämningar, övriga kulturhistoriska lämningar, byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen skyddade enligt kulturmiljölagen (SFS 1988:950) och förordningen om statliga byggnadsminnen (SFS 2013:558). Statistiken omfattar också svenska världsarv på UNESCO:s lista över världsarv.

Statistiken omfattar också statens utgifter för kulturmiljö, anslag 1707001 (Riksantikvarieämbetet), 1707002 (bidrag till kulturmiljövård), 1707003 (kyrkoantikvarisk ersättning) samt 201010 (bidragsfastigheter).

Statistiken omfattar även Riksantikvarieämbetets bidrag enligt förordning (2014:108) om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet och förordning (2017:628) om statsbidrag till kulturarvsarbete.

1.2.2 Variabler

- antal fornlämningar
- antal övriga kulturhistoriska lämningar
- antal borttagna och nytillkomna fornlämningar
- antal borttagna och nytillkomna och övriga kulturhistoriska lämningar
- antal byggnadsminnen
- antal statliga byggnadsminnen
- antal hävda byggnadsminnen
- antal hävda statliga byggnadsminnen
- antal världsarv i Sverige
- utgifter för statliga anslag till kulturmiljö, anslag 1707001 (Riksantikvarieämbetet), 1707002 (bidrag till kulturmiljövård), 1707003 (kyrkoantikvarisk ersättning) samt 201010 (bidragsfastigheter).
- bidrag till civila samhället som delas ut av Riksantikvarieämbetet i Förordning 2017:628 statsbidrag till kulturarvsarbete och Förordning (2014:108) om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet.

1.2.3 Statistiska mått

I statistiken redovisas antal, summor, medelvärden och andelar i form av procent.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar redovisas för riket, per år, län, kommun och lämningskategori.

Borttagna och nytillkomna fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar redovisas för riket, per år och per län.

Byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen redovisas för riket, per år eller decennier, län och huvudgrupp.

Hävda byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen redovisas för riket, per år eller decennier.

Sveriges världsarv redovisas per län, område/objekt, period samt kategori.

Utgifter för statliga anslag till kulturmiljö redovisas per år och anslagspost.

Bidrag till civila samhället som delas ut av Riksantikvarieämbetet redovisas per år, typ av bidrag och organisation som mottagit bidrag.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser tillståndet i riket år 2024. Sedan senaste publikationen har även data för 2022 och 2023 tillkommit.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten anses vara ganska god. Urval, ramtäckning och bortfall innehåller inga osäkerheter.

Majoriteten av uppgifterna kommer från Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöregister samt Bebyggelseregister där allt som klassas som

fornlämning, övrig kulturhistorisk lämning samt byggnadsminne och statligt byggnadsminne ingår. Uppgifter om Riksantikvarieämbetes bidragsgivning till det civila samhället har hämtats från Riksantikvarieämbetet genom kontaktperson men stämmer med uppgifter publicerade på Riksantikvarieämbetets webbplats. Listan över Sveriges världsarv kommer från Riksantikvarieämbetet. Uppgifter om statens utgifter är hämtade från Ekonomistyrningsverket.

2.2 Osäkerhetskällor

Det finns osäkerhetskällor i Kulturmiljöregistret och Bebyggelseregistret vilka till största delen beror på förändringar i hur objekt klassificeras och hur den enskilde bedömarens uppfattar bedömningskriterierna. Uppgifter för 2024 och tidigare år har begärts in under andra halvan av 2025 vilket leder till att det funnits tid för revideringar av föregående års uppgifter.

2.2.1 Urval

Ingen urvalsundersökning har genomförts.

2.2.2 Ramtäckning

Objekten definieras som fornlämning, övrig kulturhistorisk lämning, byggnadsminne eller statligt byggnadsminne först när de förts in i registren. Men det skulle kunna finnas objekt där ute som ännu inte är klassade då en bedömning inte gjorts.

Data från Bebyggelseregistret: Registret är heltäckande när det gäller byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen.

Data från Kulturmiljöregistret: Registret innehåller information om alla kända och registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige, på land och i vatten. Även lämningar som ligger inom Sveriges angränsande zon ingår. Registret är heltäckande när det gäller kända fornlämningar och deras status när de fördes in i registret. Beroende på nyupptäckta fornlämningar och fornlämningar som har försvunnit/förstörts kan detta generera en liten under och/eller övertäckning.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna som ligger till grund för den officiella statistiken har samlats in och sammanställts av Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelserna, Skogsstyrelsen, Statistiska centralbyrån och Ekonomistyrningsverket. Data från Skogsstyrelsen, Statistiska centralbyrån och Ekonomistyrningsverket är redan publicerad som officiell statistik hos respektive myndighet, se kvalitetsdeklarationer under 4.4 för ytterligare information om denna statistik.

- Uppgifter från Kulturmiljöregistret och Bebyggelseregistret bygger på uttag från registren som Riksantikvarieämbetet gjort.
- Uppgifter i Kulturmiljöregistret tillkommer vid fornminnesinventering, registrering i samband med dokumentation av arkeologiska uppdrag samt registrering av nyanmälda fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar. Viss eftersläpning kan eventuellt förekomma mellan fattat beslut och införande i register. Viss fördröjning av registrering av antikvarisk bedömning påverkar aktualiteten på uppgifterna för fornlämning och övriga lämningar.

Justeringar av kulturmiljöregistret kan förkomma i samband med omvärdering av den antikvariska bedömningen. Hävningar av beslut inom samtliga områden kan förekomma.

- Data i Bebyggelseregistret är hämtade från inventeringar, dokumentationer, arkiv och litteratur. Informationen är framtagen och registrerad av regionala museer, Svenska Kyrkan, länsstyrelser, kommuner, universitet och högskolor i samverkan med Riksantikvarieämbetet. Endast den institution som registrerat informationen som har rätt att ändra den. Samtliga byggnadsminnen som är skyddade av Förordningen (1988:1229) om statliga byggnadsminnen finns registrerade i registret.

I samband med nya kulturmiljölagen år 2014 förändrades praxis för antikvarisk bedömning av till exempel fornlämningar vilket innebär att en mängd lämningar kan ha en felaktig antikvarisk bedömning enligt den förändrade praxisen.

Ett stort revideringsarbete skedde då Fornminnesregistret flyttades till Kulturmiljöregistret. Under 2018 korrigerades många lämningar. Riksantikvarieämbetet fortsätter kontinuerligt att arbeta med att förbättra kvaliteten. Det kan bli aktuellt att göra flera korrigeringar av den antikvariska bedömningen. Registret uppdateras regelbundet.

När det gäller källor till osäkerhet i Bebyggelseregistret kopplas de dels till revideringar, dels till eftersläpning av information. Felaktigheter som upptäcks i det dagliga arbetet (felregistreringar t.ex.) korrigeras så fort de upptäcks.

Huvudgrupp (kategori) för byggnadsminnesförklaringar (se 1.2.4) kan vara en osäker uppgift, dels eftersom det tekniska regelverket ändrats, dels för att bedömningen av vilken huvudgrupp ett visst byggnadsminne tillhör kan komma att revideras. Det är dessutom möjligt att registrera flera huvudgrupper på ett och samma byggnadsminne, vilket gör att siffrorna inte direkt kan jämföras med annan statistik om det totala antalet byggnadsminnesförklaringar.

2.2.4 Bortfall

Inget bortfall föreligger.

2.2.5 Bearbetning

Data som ligger till grund för statistiken som presenteras har sammanställts och bearbetas av den myndighet som ansvarar för uppgifterna. Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) har därefter granskat och rimlighetsbedömt uppgifterna.

2.2.6 Modellantaganden

Samtliga ekonomiska uppgifter har räknats om av Kulturanalys till 2024 års priser med hjälp av årsmedeltal för konsumentprisindex (KPI) från SCB. Det följer på antagandet att detta ger en mer rättvisande bild av de ekonomiska uppgifternas reella utveckling, även om det inte finns något optimalt index.

2.3 Preliminär statistik jämfört med slutlig

Ingen preliminär statistik publiceras.

Data från respektive uppgiftslämnare kan ha presenterats helt eller delvis i annan form och för andra syften. För information om detta hänvisas till respektive uppgiftslämnare.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistik per den 31 december 2022 har framställts och publicerats 35 månader senare.

Statistik per den 31 december 2023 har framställts och publicerats 23 månader senare.

Statistik per den 31 december 2024 har framställts och publicerats 11 månader senare.

3.2 Frekvens

Statistiken publiceras och redovisas av Kulturanalys vart tredje år sedan 2016. 2020 var första året Kulturanalys klassade statistik som officiell statistik. Uppgifter som ligger till grund för den statistik som Kulturanalys publicerar samlas in årligen.

3.3 Punktlighet

Statistiken publiceras i december enligt publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Kulturanalys webbplats, www.kulturanalys.se, i en Excel-tabellbilaga där det är utmärkt vilken statistik som avser officiell statistik. Delar av statistiken återfinns också i myndighetens publikation Kulturmiljö 2024 (Kulturfakta 2025:9) i form av en rapport som finns nedladdningsbar på Kulturanalys webbplats www.kulturanalys.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Eftersom Kulturanalys inte gör någon egen insamling av data finns ingen tillgång till ytterligare officiell statistik utöver den som finns sammanställd av myndigheten.

4.3 Presentation

Resultaten presenteras som tabeller i en Excel-tabellbilaga. I rapporten Kulturmiljö 2024 (Kulturfakta 2025:9) presenteras och kommenteras innehållet för vissa tabeller i figurform.

4.4 Dokumentation

Rapporten Kulturmiljöstatistik (Kulturfakta 2025:9) beskriver statistiken och ger information om definitioner.

Nedan länkas kvalitetsdeklarationer från de övriga statistikansvariga myndigheterna Kulturanalys inhämtat uppgifter ifrån:

Skogsstyrelsen:

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/statistik/kvalitetsdeklarationer/kvalitetsdeklaration-jo1406---2024-ver-2.pdf>

SCB:

https://www.scb.se/contentassets/9335da8f14fa4cb3bce584a756f428bb/mi0603_kd_2024_kh_250523.pdf

Ekonomistyrningsverket:

<https://www.esv.se/contentassets/2dfe396abf9840db905658c79b359df0/kvalitetsdeklaration-oe0801-2024.pdf?v=8dda767f592ff00>

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Den statistik och de tidsserier som presenteras är jämförbara över tid. Om ändringar i definitioner eller regelverk vilket påverkar jämförbarhet skett, redovisas detta tillsammans med respektive tabell i en kommentar.

Fastprisberäkningar har utförts för att öka jämförbarheten över tid.

Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar innehåller uppgifter från och med 2005.

Borttagna fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar innehåller uppgifter från och med 2005.

Byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen innehåller uppgifter fram till år 2024, samt från och med 2015 till 2024 för uppdelning enligt 1.2.4.

Hävda byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen innehåller uppgifter fram till år 2024.

Sveriges världsarv avser aktuella världsarv år 2024.

Utgifter för statliga anslag till kulturmiljö och anslagspost innehåller uppgifter från år 2000.

Bidrag till det civila samhället som delas ut av Riksantikvarieämbetet innehåller uppgifter från 2010 för Förordning (2014:108) om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Det är möjligt att jämföra statistiken över kommun och län då definitioner av fornlämningar, övriga kulturhistoriska lämningar, byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen följer nationell lagstiftning och förordningar.

Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar redovisas även per lämningskategori.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Kulturmiljöstatistiken innehåller datasammanställningar från andra myndigheter. För sammanvändbarhet hänvisas till respektive register.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Ett lämningsobjekt kan innehålla flera separata fysiska lämningar.

Ett byggnadsminne kan innehålla flera olika fysiska byggnader. Byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen redovisas även per huvudgrupp. Ett byggnadsminne kan ha flera olika huvudgrupper och därför stämmer inte antalet överens med antalet fattade beslut.

Summor redovisas i tusentals kronor. Summorna har justerats för 2024 års priser med KPI (SCB). Mindre avrundningsfel kan uppstå kopplat till en decimal när man jämför med summor i fulla belopp.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (SFS 2001:99) och förordningen (SFS 2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

Statistiken innehåller inga sekretessbelagda uppgifter.

C Bevarande och gallring

Samtliga uppgifter finns lagrade hos Kulturanalys samt hos respektive uppgiftslämnare. Ingen gallring sker hos Kulturanalys.

Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99).

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen reglering eller rapportering finns på området.

F Historik

Myndigheten för kulturanalys ansvarar sedan den 1 januari 2012 för officiell statistik inom ämnesområdet Kultur och fritid. Statistikområdet benämns kulturmiljövård i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Tidigare publicering av kulturmiljövårdsstatistik gjordes av Statens kulturråd för år 1995 (publicerad 1997), som under perioden 1994–2011 var ansvarig myndighet för statistiken.

Statistiken framställdes för första gången av Kulturanalys 2016-11-07, men hade då inte tillräcklig kvalitet för att klassas som officiell statistik. Första gången officiell statistik publicerades av Kulturanalys på området Kulturmiljöstatistik var 2020-02-04. Den andra publiceringen skedde 2022-12-15 och tredje publiceringen 2025-12-11.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Myndigheten för kulturanalys
Kontaktinformation	www.kulturanalys.se
E-post	statistik@kulturanalys.se
Telefon	031-395 20 00